

Таким чином, побудувавши лінію тренда, можна визначити приблизний рівень витрат, які понесе компанія, якщо відомий рівень фактора витрат (у даному прикладі маш-години).

Інші два методи – «регресійний аналіз методом найменших квадратів» та «спрощений статистичний аналіз» – розглядаються на просунутому рівні управлінського обліку і не використовуються для іспиту першого рівня.

ПРИПУЩЕННЯ ДЛЯ ІСПИТУ

1. Якщо не сказано інше, то мається на увазі, що компанія займається виробництвом та виготовляє більше одного виду продукції.
2. До складу основних витрат компанії включають пряму працю та прямі матеріали.
3. У розрізі іспиту прийнято вважати, якщо не сказано інше, що прямі витрати праці – це заробітна плата робочих відрядників, яка є змінними витратами.
4. Якщо в екзаменаційному квитку стоїть питання про віднесення статей витрат, то йдеться про прямі витрати, якщо про розподіл витрат – накладні витрати.
5. При розподілі витрат на змінні та постійні релевантний діапазон дорівнює одному місяцю.

ОГЛЯДОВІ ЗАВДАННЯ З РІШЕННЯМИ

0-1-1. Виробнича компанія має наступні дані про запаси на початок і кінець останнього звітного періоду (в у.о.):

Стаття	На початок періоду	На кінець періоду
Сировина і матеріали	20 000	40 000
Незавершене виробництво	80 000	40 000
Готова продукція	120 000	90 000

В даному періоді компанія понесла наступні витрати (у.о.):

Придбані матеріали	420 000
Витрати прямої праці	350 000
Витрати непрямой праці (виробничі)	50 000
Податки, комунальні послуги і амортизація виробничої будівлі	20 000

Потрібно:

Визначити собівартість реалізованою продукції.

Рішення:

Дане завдання вирішується в кілька кроків.

Крок 1. Визначимо виробничі витрати (ВВ).

$$\text{ВВ} = \text{Прямі матеріали} + \text{Прямі трудовитрати} + \\ + \text{Виробничі накладні витрати};$$

$$\text{Прямі матеріали} = \text{Прямі матеріали закуплені} + \\ + \text{Запаси матеріалів на початок періоду} - \\ - \text{Запаси матеріалів на кінець періоду}$$

$$\text{Прямі матеріали} = 420\,000 + 20\,000 - 40\,000 = 400\,000 \text{ у.о.}$$

$$\text{Прямі трудовитрати} = 350\,000 \text{ у.о.}$$

Виробничі накладні витрати:

$$\text{Витрати непрямої праці (виробничі)} \quad 50\,000 \text{ у.о.}$$

$$\text{Податки, комунальні послуги і амортизація} \\ \text{виробничої будівлі} \quad \underline{20\,000} \text{ у.о.}$$

$$\text{Всього} \quad 70\,000 \text{ у.о.}$$

$$\text{ВВ} = 400\,000 + 350\,000 + 70\,000 = 820\,000 \text{ у.о.}$$

Слід відзначити, що заробітна плата торгового і адміністративного персоналу є витратами періоду і не включається у виробничу собівартість продукції, а відразу відображається у звіті про прибутки і збитки. Таким чином, в рамках даного завдання ця інформація не знадобиться.

Крок 2. Визначимо собівартість виробленої продукції.

Собівартість виробленої продукції (ВП) враховує виробничі витрати, віднесені на готову продукцію, виготовлену за період, з урахуванням коригування на чисту зміну незавершеного виробництва (НЗВ).

$$\text{Собівартість ВП} = \text{ВВ} + \text{НЗВ н.п.} - \text{НЗВ к.п.}$$

$$\text{Собівартість ВП} = 820\,000 + 80\,000 - 40\,000 = 860\,000 \text{ у.о.}$$

Крок 3. Визначимо собівартість реалізованої продукції.

Собівартість реалізованою продукції (РП) показує ті витрати, які зіставляються з доходом з урахуванням коригування на запаси готової продукції (ГП).

$$\text{Собівартість РП} = \text{Собівартість ВП} + \text{Запаси ГП п.п.} - \text{Запаси ГП к.п.}$$

$$\text{Собівартість РП} = 860\,000 + 120\,000 - 90\,000 = 890\,000 \text{ у.о.}$$

ВІДПОВІДЬ: собівартість реалізованою продукції дорівнює 890 000 у.о.

0-1-2. Прокласифікуйте кожну з наведених нижче статей витрат як пряму (D) або непряму (I) по відношенню до продукції даної компанії, а також як змінну (VC) або постійну (FC) у відношенні того, чи змінюється величина статті витрат при зміні обсягу виробництва. Якщо виникли сумніви, вибирайте кожну статтю на підставі того, буде змінюватися величина витрат чи ні при великих змінах обсягу виробництва. Повинно бути дві відповіді: D або I і VC або FC для кожної з десяти статей витрат:

1. Дерево для виробництва столів.
2. Заробітна плата майстра цеха.
3. Освітлення цеха.
4. Витрати на живлення працівників цеха.
5. Витрати на обслуговування верстатів і обладнання.